ANALIZA ELEMENTELOR INFRACȚIUNII ÎMPOTRIVA UMANITĂȚII DESCRISE LA ART. 7 alin. (1), lit. a) DIN STATUTUL CPI

ANALYSIS OF THE ELEMENTS OF THE CRIME AGAINST HUMANITY DESCRIBED IN ARTICLE 7 OF THE CPI STATUTE

CZU: 341.41/.46 **DOI:https://doi.org/10.5281/zenodo.10725730**

VASILIU Liuba,
Universitatea de Stat din Moldova
ORCID: https://orcid.org/0009-0002-2355-9897
E-mail: Vasiliu.liuba@yahoo.com

Summary
The aim of this scientific article is to create a reasoned concept of crimes against humanity that would correlate with the realities and needs of international and national criminal law. In order to achieve this aim, we have carried out a thorough analysis of the existing doctrinal concepts of crimes against humanity; multilateral research of normative acts of international character, examination of cases from international judicial practice, as well as the study of the latest changes in criminal law with reference to crimes against humanity. A number of conclusions and recommendations have therefore been formulated to contribute to the development of concept of crimes against humanity.

Keywords: *crimes against humanity, extermination, systematic and widespread character, civilian population, human trafficking, forced labour, rape, rights and freedoms.*

Rezumat
Scopul acestui articol științific constă în crearea unui concept argumentat al infracțiunilor împotriva umanității care ar corela cu realitățile și necesitățile legii penale internaționale și naționale. Pentru a atinge acest scop, am efectuat o analiză minuțioasă a conceptelor doctrinaire existente în materia infracțiunilor împotriva umanității; cercetarea multilaterală a actelor normative cu caracter internațional, examinarea unor cazuri din practica judiciară internațională, precum și studierea celor din urmă modificări în legea penală cu referire la infracțiunile împotriva umanității. Prin urmare au fost formulate mai multe concluzii și recomandări menite să contribuie la dezvoltarea conceptului de infracțiuni contra umanității.

Cuvinte-cheie*: infracțiuni împotriva umanității, exterminare, character systematic și generaliza, populația civilă, trafic de personae, muncă forțată, viol, drepturi și libertăți.*

Introducere.

De-a lungul mileniilor societatea se află între dorința de putere și dorința de dreptate însă acestea la un loc duc la crearea unui fanatism ideologic care nu pot fi argumentate nici moral și nici practic. Această luptă a dus la crearea celui mai mare flagel al tuturor timpurilor – criminalitatea. În această luptă omenirea a cunoscut atât succese, cât şi înfrângeri. În anumite perioade istorice unele state aveau realizări considerabile, reducând fenomenul infracţionalităţii la minimum, astfel încât oamenii încetau a se mai teme de criminali. Au fost perioade în care demnitatea umană valora mai mult decât urmăririle judiciare.

Umanitatea cunoaşte chiar momente de lipsă totală a criminalităţii – în unele state existau anumite zone în care lipseau crima şi criminalul. De obicei, acestea erau centrele religioase, iar cultura acestora excludea comportamentul deviant de la normele generale. Dar niciodată, nici unui stat, nici unui sistem social nu i-a reuşit să se izbăvească completamente de fenomenul criminalităţii, ba chiar mai mult, criminalitatea îmbraăa noi forme din ce în ce mai grave , care pun în pericol securitatea nu doar a unei comunități dar a întregii omeniri.

Din această perspectivă, reflectăm faptul că infracţiunile împotriva umanităţii reprezintă garanția și securitatea omenirii, și nicidecum o îngrădire a exercitării drepturilor, libertăților și intereselor legitime de către persoane, deoarece prin intermediul stabilirii cumulului de infracţiuni contra umanităţii, statul urmărește asigurarea securităţii omenirii.

Conţinutul normativ autohton sistematizează unsprezece forme de infracţiuni distincte care sunt considerate crime contra umanităţii, care, la rândul lor, au fost divizate în două categorii (corespunzătoare alineatelor (1) şi (2)), în dependenţă de gravitatea faptelor incriminate. Faţă de art.7 din Statutul Curţii Penale Internaţionale[1] s-a renunţat la definirea termenilor în finalul articolului, fără a se aduce astfel atingere principiului previzibilităţii şi clarităţii legii. Totuşi trebue să stăruim să conformăm prevederile legale naţionale cu obiectivele şi conţinutul prevederilor statutului CPI.

Prin urmare, această intervenție legală a statului în mod remarcabil și cert asigură implimentarea prevederilor Statutului CPI, obligaţie asumară de Republica Moldova prin ratificarea acestui instrument internaţional.

În același timp, este necesar de remarcat faptul că recent, a suportat remanieri esenţiale concepţia privitoare la răspunderea pentru infracțiunile prevăzute la art. 135[1] din Codul penal, fiind operate esențiale amendamente prin Legea pentru modificarea şi completarea Codului penal al Republicii Moldova nr.985-XV din 18 aprilie 2002,[2] adoptate la 04.04.2013, şi nu a existat un articol analog cu articolul 135[1].

Totuși, autoritatea legislativă a comis unele carenţe și erori de ordin tehnico-legislativ, care influențează negativ asupra calificării legale, interpretării corecte și aplicării echitabile a prevederilor art. 135[1] Cod penal.[3] Concomitent, insuficiența materialelor științifice publicate în materia dată, la fel, reclamă întâmpinarea unor dificulăţi în aplicarea veridică şi tălmăcirea justă a prevederilor art. 135[1] din Codul penal. Mai mult, nu poate fi trecut cu vederea faptul că amendamentele recent operate în legea penală au pus atât în faţa celor abilitaţi cu calificarea infracţiunilor, cât şi în faţa ştiinţei dreptului penal un şir de controverse generate de modificările esenţiale aduse normei penale, ceea ce ne implică şi mai mult la cercetarea temei abordate.

Legea penală națională definește infracțiunile contra umanității ca săvârşirea în cadrul unui atac generalizat sau sistematic lansat împotriva unei populaţii civile şi în cunoştinţă de acest atac, Mai jos vom regăsi elementele infracțiunii împotriva umanității care se regăsesc și sunt conturate la art. 7 alin. (1), lit. a) din Statutul CPI[4], prevederi pe care de altfel le-a preluat legea penală națională.

[1] https://www.icc-cpi.int
[2] Codul penal al Republicii Moldova, Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002
[3] Ibidem
[4] Chttps://www.icc-cpi.int/sites/default/files/Publications/Elements-of-Crimes.pdf

Articolul 7 alineatul (1) litera (a), crimă împotriva umanității de omor

Elemente

1. Făptașul a ucis una sau mai multe persoane.

2. Comportamentul a fost comis ca parte a unui atac generalizat sau sistematic îndreptat împotriva populației civile.

3. Făptașul a știut că fapta făcea parte sau a intenționat ca fapta să facă parte dintr-un atac generalizat sau sistematic împotriva unei populații civile.

Deoarece articolul 7 [1]se referă la dreptul penal internațional, dispozițiile sale, în concordanță cu articolul 22 , trebuie să fie interpretate în mod strict, ținând cont de faptul că infracțiunile împotriva umanității se numără printre cele mai grave crime, ce sunt de interes primordial pentru comunitatea internațională în ansamblul ei și necesită un adoptarea unui comportament imediat și promt în vederea curmării precum și a prevenirii apariției sau dezvoltării acestor crime. Pe plan international este inadmisibil un comportament c ear duce la săvârșirea infracțiunilor împotriva umanității, or dreptul internațional general aplicabil este recunoscut de principalele sisteme juridice ale lumii ca fiind un sistem de drept ce promovează și apără drepturile și libertățile fundamentale ale omului indifferent de configurațiile social-politice sau economice.

De asemenea observăm că ultimele două elemente pentru fiecare crimă împotriva umanității descriu contextul în care trebuie să aibă loc comportamentul manifestat. Aceste elemente clarifică participarea necesară și cunoașterea unei activități generalizate sau sistematice și recunoașterea acesteia ca atac împotriva unei populații civile. Cu toate acestea, ultimul element nu trebuie interpretat ca necesitând o dovadă că autorul a avut cunoștință de toate caracteristicile atacului sau de detaliile precise ale planului sau ale politicii statului sau a organizației. În cazul unui atac generalizat sau sistematic emergent împotriva unei populații civile, clauza de intenție a ultimului element indică faptul că acest element mental este îndeplinit dacă autorul a intenționat să continue un astfel de atac.

Și nu în ultimul rând, elementul cu privire la atac, care în conținutul art. 7[2] se caracterizează ca "Atac îndreptat împotriva unei populații civile", astfel este înțeles ca fiind un curs de conduită care implică comiterea multiplă a actelor menționate la articolul 7 alineatul (1) din Statut împotriva oricărei populații civile, în temeiul sau în continuarea unei politici de stat sau a unei organizații de a comite un astfel de atac. Nu este necesar ca aceste acte să constituie un atac militar. Se prezumă că "politica de a comite un astfel de atac" presupune că statul sau organizația promovează sau încurajează în mod activ un astfel de atac împotriva populației civile.

Ca drept concluzie comparativă vom afirma că infracțiunile împotriva umanității în legea penală națională sunt caracterizate ca fiind un atac genralizat, fără a individualiza subiectul infracțiunii. O altă trăsătură este atacul sistemic și în cunoștință de cauză asupra populației civile[3], cu alte cuvinte am spune că are loc oprimarea populației băștinașe prin diferite metode, scopul final fiind nimicirea și distrugerea acesteia ca entitate socio-culturală.

Acestea fiind spuse, vom extrage ad litteram că infracțiunile contra umanității reprezintă atacul direct și permanent cu bună știință, voluntar și conștient îndreptat asupra unui popor, neam sau grup în scopul distrugerii, modificării sau nimcirii acestuia. Și aici numai vorbim de

[1] Ibidem
[2] Ibidem
[3] Codul penal al Republicii Moldova, Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002

încălcarea dreptului la viață sau la sănătate ci vorbim de încălcarea cumulativă a tuturor drepturilor și libertăților fundamentale în mod unanim[1], de altfel nimicirea omului ca ființă zoon politikon[2].

Referințe:

1. CODUL PENAL al Republicii Moldova, Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002
2. CONVENȚIAPENTRUAPĂRAREADREPTURILOROMULUIşiaLIBERTĂȚILOR FUNDAMENTALE.
3. ARISTOTEL. Politica. București: Paideia, 2001.
4. BRĂNZA S., STATI V , Tratat de drept penal. Partea Specială. Vol.I. Chișinău: Tipografia Centrală, 2015
5. BRĂNZA S., STATI V. Tratat de drept penal. Partea Specială. Vol.II. Chișinău: Tipografia Centrală, 2015.
6. GRAMA M, Participanţii la infracţiune şi particularităţile răspunderii lor, CEP USM, Chişinău, 2004

e-bibliografie

7. https://www.icc-cpi.int/sites/default/files/Publications/Elements-of-Crimes.pdf
8. https://www.icty.org/en/about/tribunal/establishment
9. https://www.icc-cpi.int
10. https://sc.undp.md/jobget_doc/1999
11. https://juridicemoldova.md/1710/mo9-codul-penal-al-republicii-moldova-modificat.html
12. https://lege5.ro/Gratuit/g43taojq/conventia-asupra-imprescriptibilitatii-crimelor-de-razboi-si-a-crimelor-contra-umanitatii-adoptata-de-adunarea-generala-a-organizatiei-natiunilor-unite-la-26-noiembrie-1968-rezolutia-2391-xxiii

[1] /www.echr.coe.int/documents/d/echr/convention_ron
[2] Aristorel. Politica. București: Paideia, 2001.